

30 Οκτωβρίου 1831

Η επανάσταση του Νατ Τέρνερ

Ήταν 2 Οκτωβρίου του 1800, όταν μια μαύρη σκλάβο σε λευκό ιδιοκτήτη φυτείας στην άκρη της πολιτείας Βιρτζίνια (κομητεία Σαουθάμπτον) γέννησε τον Νατ Τέρνερ. Σκλάβος κι αυτός, ο Νατ μεγάλωσε με το μίσος εναντίον των λευκών αφεντικών που του εμφύσησε η μάνα του κι έμαθε γραφή κι ανάγνωση από έναν απ' τους γιους του ιδιοκτήτη του, φανατικό οπαδό του χριστιανισμού. Ο θρησκευτικός ζήλος τον έκανε να πιστέψει ότι ήταν ο θεόσταλτος ελευθερωτής των σκλάβων. Στα είκοσι, πουλήθηκε σε αγρότη μικροϊδιοκτήτη. Μορφωμένος και φανατικός, άρχισε να επηρεάζει τους γύρω δούλους που τον αποκάλεσαν «προφήτη». Επί δέκα χρόνια, μιλούσε για την απελευθέρωση των σκλάβων. Η φήμη του απλώθηκε στις κοινωνίες των μαύρων δούλων. Στα 1830, πουλήθηκε γι' άλλη μια φορά. Σε κάποιον βιοτέχνη Τζόζεφ Τράβις.

Η φήμη του είχε προηγηθεί, όταν έφτασε στο κτήμα του νέου ιδιοκτήτη του. Πλαισιώθηκε από φανατικούς οπαδούς και προετοίμασε εξέγερση. Μια έκλειψη ηλίου θεωρήθηκε θεϊκό σημάδι. Μια αυγουστιάτικη νύχτα του 1831, ο Νατ Τέρνερ και μνημένοι οπαδοί του το έσκασαν από τα αφεντικά τους, χτύπησαν ένα οπλοστάσιο σε γειτονική πόλη που έφερε το σημαδιακό όνομα Ιερουσαλήμ κι έφυγαν στα έλη, όπου μπορούσαν να κρυφτούν.

Νύχτα, 21 Αυγούστου 1831, χτύπησαν το σπίτι του Τζόζεφ Τράβις κι έσφαξαν όλα τα μέλη της οικογένειας. Μέσα στις επόμενες δυο μέρες, οργάνωσαν επιδρομές και σκότωσαν πάνω από εξήντα λευκούς.

Μετά την πρώτη έκπληξη, οι λευκοί οργανώθηκαν. Ο Τέρνερ διέθετε «στρατό» από 75 μαύρους. Βρέθηκε αντιμέτωπος με την πολιτοφυλακή που αποτελούσαν 3.000 οπλισμένοι, ενώ και οι κτηματίες πια τους περίμεναν οχυρωμένοι. Η αντίστροφη μέτρηση ξεκίνησε με τη σφαγή αθώων μαύρων, για τους οποίους υπήρχε υπόνοια ότι βοηθούν τους εξεγερμένους. Μετά, η συστηματική καταδίωξη οδήγησε στον αφανισμό: Οι επαναστάτες

αποδεκατίστηκαν μέσα σε έξι εβδομάδες. Ο ίδιος ο Τέρνερ αιχμαλωτίστηκε στις 30 Οκτωβρίου 1831. Τον κρέμασαν στις 11 Νοεμβρίου 1831, στην Ιερουσαλήμ, την πόλη με το σημαδιακό όνομα. Η σφαγή εκατοντάδων μαύρων που ακολούθησε ως αντίποινα έκανε τον Τέρνερ μάρτυρα του αγώνα των μαύρων.

Τις επόμενες δεκαετίες, κανένας δεν ήξερε αν η από τους μαύρους επίκληση της Ιερουσαλήμ είχε να κάνει με τη Βίβλο ή αποτελούσε προφορικό φόρο τιμής στον Νατ Τέρνερ. Το εγχείρημά του όμως κατέρριψε τον καλλιεργημένο στον αμερικανικό νότο μύθο ότι οι μαύροι σκλάβοι ήταν ευχαριστημένοι από τη σκλαβιά, απέτρεψε την ψήφιση σκληρής νομοθεσίας και έκαμψε τις αντιρρήσεις για τη μόρφωση και την ελεύθερη διακίνηση των μαύρων. Το κίνημα εναντίον της δουλείας, που αναπτύχθηκε, οδήγησε στον αμερικανικό εμφύλιο.

1735: Γεννιέται ο Τζον Άνταμς, πρώτος αντιπρόεδρος και δεύτερος πρόεδρος των ΗΠΑ. Βοήθησε στην σύνταξη της Διακήρυξης της Ανεξαρτησίας το 1776 και ήταν ο πρώτος πρόεδρος του οποίου ο γιος έγινε επίσης πρόεδρος (ο Τζον Κουίνσι Άνταμς, από το 1825, έκτος πρόεδρος των ΗΠΑ). Πέθανε το 1826.

1864: Υπογράφεται η Συνθήκη της Βιέννης, με την οποία η Δανία παραχωρεί στην Πρωσία το Σλέσβιγκ, το Χολστάιν και το Λαούενμπουργκ.

1896: Γεννιέται στην Τρίπολη ο ποιητής, Κώστας Καρυωτάκης. Αυτοκτόνησε στην Πρέβεζα τον Ιούλιο του 1928.

1905: Ο Τσάρος Νικόλαος Β' εκδίδει το «Μανιφέστο του Οκτώβρη», με το οποίο υπόσχεται μια δίκαια εκλεγμένη κυβέρνηση με νομοθετικές εξουσίες που θα εγγυώνται τις ελευθερίες του πολίτη.

1922: Στην Ιταλία, ο βασιλιάς Βίκτωρ Εμμανουήλ καλεί τον Μπενίτο Μουσολίνι να σχηματίσει φασιστική κυβέρνηση.

1930: Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και ο Μουσταφά Κεμάλ (Ατατούρκ) υπογράφουν ιστορικό σύμφωνο φιλίας ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία.

1972: Στον Καναδά, ο Πιερ Τριντό και το κόμμα των Φιλελευθέρων του, κερδίζουν στις γενικές εκλογές.

1990: Η Κίνα ανακοινώνει τα αποτελέσματα μιας απογραφής του πληθυσμού της χώρας, σύμφωνα με την οποία οι Κινέζοι αριθμούν 1,130 δισ.

1996: Ένας Νοτιοαφρικανός δικαστής καταδικάζει σε φυλάκιση πάνω από 200 χρόνια, τον πρώην παρακρατικό εκτελεστή Ευγένιο ντε Κοκ, περιγράφοντάς τον ως έναν ψυχρό και αποκρουστικό πράκτορα του απαρτχάιντ.

Η 30ή Οκτωβρίου στον πολιτισμό

30 Οκτωβρίου 1910

Πεθαίνει ο Ερρίκος Ντινάν

Ο Ερρίκος Ντινάν γεννήθηκε στις 8 Μαΐου 1828, στην Ελβετία. Μικρός, έφυγε μετανάστης στην Αλγερία να βρει την τύχη του. Στα 1859, χρειάστηκε να ταξιδεύσει στην Ευρώπη. Ήταν 24 Ιουνίου, όταν η άμαξά του περνούσε τυχαία από το χωριό Σολφερίνο της Ιταλίας. Δεν μπόρεσε να προχωρήσει περισσότερο.

Τρεις βδομάδες πιο πριν, στις 3 Ιουνίου, Γάλλοι και Σαρδήνιοι είχαν νικήσει σε καθοριστική μάχη τους Αυστριακούς, στη Μαγέντα, κοντά στο Μιλάνο. Η Ιταλία απελευθερωνόταν από τον αυστριακό ζυγό, αν και ο αυτοκράτορας Φραγκίσκος Ιωσήφ (1830 -1916) δεν είχε πει ακόμα την τελευταία του λέξη. Περίμενε τους αντιπάλους, έχοντας στήσει την άμυνά του στο Σολφερίνο. Ο Ναπολέων Γ' (1808 - 1873) έφτασε εκεί ξημερώματα, 24 Ιουνίου. Όταν η άμαξα του Ερρίκου Ντινάν πλησίασε στο Σολφερίνο, πάνω από 300.000 άνδρες πολεμούσαν μεταξύ τους. Η νύχτα βρήκε τους Αυστριακούς νικημένους και την Ιταλία να βαδίζει στην

οριστική της ένωση ([βλ. 2.6.1882](#)). Για τον Ερρίκο Ντινάν, όμως, άρχιζε μια οδυνηρή πορεία: Χιλιάδες τραυματίες και ετοιμοθάνατοι αιμορραγούσαν στην πεδιάδα. Νικητές και νικημένοι σφάδαζαν αβοήθητοι, παρατημένοι. Ο φόβος των οβίδων του εχθρού κρατούσε μακριά τους γιατρούς και τους νοσοκόμους. Όσοι τραυματίες ή ακρωτηριασμένοι μπορούσαν να συρθούν ως τα σημεία, όπου είχαν στηθεί τα νοσοκομεία εκστρατείας, έβρισκαν περιποίηση. Οι πολλοί έμεναν καταδικασμένοι.

Από την ημέρα εκείνη, ο Ερρίκος Ντινάν έβαλε σκοπό της ζωής του να δημιουργήσει μια διεθνή οργάνωση που θα μπορούσε να περιθάλπει τους τραυματίες και τους αιχμαλώτους πολέμου, ανεξάρτητα από πατρίδα και θρησκεία, χωρίς τα μέλη της να κινδυνεύουν από τους αντιπάλους. Στα 1862, δημοσίευσε το βιβλίο του «Μια ανάμνηση από το Σολφερίνο», όπου περιέγραφε τη φρίκη, όπως τυχαία την έζησε. Η εκστρατεία του έπιασε τόπο. Στις 22 Αυγούστου 1864, ξεκινούσε τη λειτουργία του ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός. Μια συνθήκη (της Γενεύης) κάλυπτε τη δράση του. Στα 1877, δημιουργήθηκε ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, σε εκτέλεση των άρθρων της συνθήκης. Στα 1901, ο Ερρίκος Ντινάν ήταν ο πρώτος που τιμήθηκε με το βραβείο νόμπελ για την ειρήνη. Εκχώρησε το ποσό που συνόδευε το βραβείο στον Διεθνή Ερυθρό Σταυρό, αν και πάμπτωχος: Είχε ξοδέψει όλα του τα χρήματα, θυσία στον σκοπό της ζωής του και κοιμόταν κάτω από τις γέφυρες του Σηκουάνα.

Στα 1909, με τη συνθήκη της Χάγης που υπογράφηκε από τους εκπροσώπους 36 κρατών, θεσπίστηκε το απαραβίαστο των εγκαταστάσεων του Ερυθρού Σταυρού και της αντιστοιχίας του Ερυθράς ημισέληνου των μουσουλμανικών κρατών. Όσο για τον Ερρίκο Ντινάν, ένα γηροκομείο τον περιμάζεψε στη Ζυρίχη. Πέθανε εκεί, φτωχός και ξεχασμένος, στις 30 Οκτωβρίου 1910.

1885: Γεννιέται ο μεγάλος Αμερικανός ποιητής Έζρα Πάουντ, γνωστός για το ημιτελές αριστούργημά του «Ωδές» (1919) και για τις φασιστικές του πεποιθήσεις. Πέθανε την 1^η Νοεμβρίου 1972.

1908: Ο Ανρί Φαρμάν πραγματοποιεί το πρώτο στον κόσμο αεροπορικό ταξίδι. Κάλυψε 26,5 χλμ. σε μισή ώρα: Από την πόλη Μπούι της Γαλλίας ως τη Ρενς. Χρησιμοποίησε μια τότε επαναστατική εφεύρεση: το πηδάλιο κλίσεως, που του επέτρεπε να στρίβει.

1922: Γεννιέται ο ηθοποιός του κινηματογράφου, Τσαρλς Μπρόνσον (ως ημερομηνία γέννησής του αναφέρεται και η 3^η Νοεμβρίου 1922). Πέθανε στις 30 Αυγούστου 2003).

1932: Γεννιέται ο Γάλλος σκηνοθέτης του νέου κύματος, Λουί Μαλ («Η Ζαζί στο μετρό», «Αντίο παιδιά», «Ατλάντικ Σίτι» κ.α.). Πέθανε στις 23 Νοεμβρίου 1995.

1938: Εκατομμύρια Αμερικανών τρομοκρατούνται απ' την ραδιοφωνική μετάδοση του «Πολέμου των δύο κόσμων», ενός βιβλίου του Χ. Γκ. Γουέλς. Δραματουργός του ήταν ο Όρσον Ουέλς. Οι πολλοί πίστεψαν την περιγραφή που έκανε ο Ουέλς σχετικά με την εισβολή των Αρειανών στη Γη.

1960: Γεννιέται ο Αργεντινός ποδοσφαιριστής Ντιέγκο Μαρατόνα, ο οποίος οδήγησε τη χώρα του στη νίκη, στον τελικό Παγκοσμίου Κυπέλλου του 1986.

1967: Γεννιέται στην Αθήνα ο βιολονίστας Λεωνίδας Καβάκος.

1974: Ο Μοχάμεντ Αλι πραγματοποιεί την πιο θεαματική επιστροφή στο μποξ, όταν στα 32 του χρόνια βγάζει νοκ άουτ τον Τζορτζ Φόρμαν, ξανακερδίζοντας έτσι τον παγκόσμιο τίτλο μποξ βαρέων βαρών.

2011: Σε κάποιο σημείο της Γης γεννιέται ένα παιδί που ανεβάζει τον ανθρώπινο πληθυσμό στον πλανήτη στα επτά δισεκατομμύρια άτομα (υποθέτουν στη Μανίλα των Φιλιππίνων, όπου λίγο πριν από τα μεσάνυχτα γεννήθηκε η Ντάνικα {σημαίνει Πρωινό Αστέρι} Μέι Καμάτσο).

2013: Σε ηλικία 88 χρόνων, πεθαίνει ο Νίκος Φώσκολος, σκηνοθέτης, σεναριογράφος και συγγραφέας μυθιστορημάτων, θεατρικών (πάνω από δέκα), κινηματογραφικών (πάνω από 70) και τηλεοπτικών έργων. Η τηλεοπτική του σειρά «Άγνωστος Πόλεμος» σημείωσε παγκόσμιο ρεκόρ τηλεθέασης (92%), ενώ η επίσης τηλεοπτική σειρά «Λάμψη» παιζόταν επί 14 χρόνια (1991 – 2005). Είχε γεννηθεί στις 26 Νοεμβρίου 1927.